

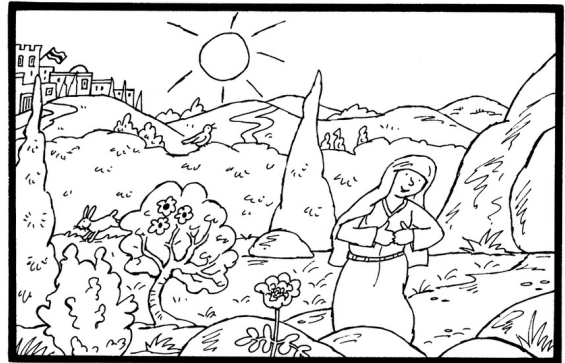
ds. Joep Dubbink

Schriftlezingen: 1 Petrus 1:1-12 – Johannes 20:1-18

Lieve mensen,

Pasen is feest! Pasen is *het* feest dat we hier in de kerk vieren, gisteravond begonnen met de nieuwe paaskaars en vanmorgen in het volle licht voortgezet.

Pasen is feest! – ik weet het, dat zou ook zomaar de pakkende titel van de volgende Allerhande kunnen zijn, die ons vertelt hoe we uit kunnen pakken met onze paasbrunches, -lunches, dunches of welke maaltijden u ook maar houdt vandaag – en doe dat vooral, ik doe ook mee, maar ook hier *is* het gewoon feest! Maar *voor ons hier* zit dat in een verhaal dat raakt aan alles wat we zijn, aan ons bestaan, aan leven en dood.

Pasen, opstanding, om zelf in te kleuren...

We zagen het in het spel van de jongeren: de vreugde, als Jezus de Levende blijkt te zijn, die spatte ervan af. Jongeren kunnen feesten, dat weten we, dat was het enige stukje dat bij het oefenen niet herhaald hoefde te worden, die hug aan het eind, dat ging vanzelf.

We hoorden die vreugde, dat feest ook in de lezing uit de eerste Petrusbrief. Maar wat een moeizaam stuk is dat, moet dat nou? Het zijn worsten van zinnen waar die man maar geen eind aan kan krijgen – ik heb het opnieuw en tamelijk vrij vertaald, om er nog iets van te maken. Maar ik snap het ook wel, de man struikelt van enthousiasme over zijn eigen woorden, hij wil er alles in stoppen! Hij heeft het dan ook nogal over iets: hij sluit ermee af dat het over geheimen gaat waar zelfs de engelen graag iets meer van zouden willen weten! En dat mogen wij dan zomaar horen. Lastig stuk, maar er zit iets in, iets wat ik u vandaag graag wil meegeven.

De kern van het verhaal is, dat Pasen, dat de opstanding van Jezus, iets met *ons* doet. Eigenlijk iets met de hele wereld, maar die wil er lang niet altijd van weten. Wij zijn de ‘uitgekozenen’ die het wél gehoord en geloofd hebben – dat zegt Petrus tegen ons, en daarop spreekt hij ons aan, en dan vertelt hij de opstanding van Jezus in een bijzin...

Dat verhaal verandert ons. Het zet ons anders in het leven. Oneerbiedig gezegd: *het gaat dus niet om Hem, om Jezus, het gaat om ons*. Het meest opvallende van die hele brief is, dat Petrus – of het nou de echte apostel was, of iemand die onder zijn naam schrijft – het steeds over ‘jullie’ heeft, over de mensen aan wie hij schrijft. En dat is eigenlijk al meteen de boodschap van deze preek. Pasen gaat niet over wat er destijds in het jaar 33 na Christus gebeurd is.

Eerlijk gezegd, hoe u dat wilt opvatten, of u dat als historisch of medisch wonder ziet, of als verhaal om te verkondigen, daar wil ik best over praten, daar houden we weleens weer een leerhuisavond over, maar daar ga ik op deze feestdag mijn energie niet in steken. Ik ga simpelweg uit van wat verteld wordt, wat gespeeld is: de ontmoeting met de Levende. Zonder die ervaring van de eerste leerlingen hadden we hier niet gezeten.

Maar voorop staat niet het feitelijk gebeuren maar de betekenis ervan: dat *wij* opnieuw geboren worden.

Want dat Jezus verschenen is als de Levende, dat betekent dat je blijvend in Hem kunt geloven, bij Hem kunt horen, Hem kunt liefhebben en kunt proberen Hem na te volgen in de richting van zijn toekomst. En dat is een 'onvergankelijke erfenis', 'dat kan niet stuk'. Onvergankelijk is niet veel in deze wereld. Het meeste vergaat, vervalt, verkrumelt. Dingen worden ouder, moeten onderhouden worden, gerepareerd, en als dat niet meer gaat, vervangen. Alles in deze wereld is aan dat verval onderhevig, ook ons lijf, en soms onze geest. Misschien zelfs ons geloof – ook dat kan slijten, de herhaling kan de glans eraf halen, geleidelijk kan er de mot in komen. Maar wij hebben, zegt onze briefschrijver, een schat in de hemel!

En nou is het een kwestie van opletten. Want hier vlieg je als bijbellezer zomaar uit de bocht, als je denkt: o, nou snap ik het, een schat in de hemel, dat is voor als we dood zijn in het hiernamaals. *Nee dus*. Dit is een bericht voor levende mensen, voor nu, voor u en jullie en mij. De hemel is in bijbelse taal de plek van God, waar Hij 'zetelt'. Plek, zeg ik nu een beetje naïef, maar wij weten wel dat het geen geografische plek is. De eerste keer dat ik als kind van een jaar of 10 een kaart van het heelal zag, met het melkwegstelsel en zo, toen verbaasde me dat er niet ergens een hoekje 'hemel' was... Zo'n plek dus niet. In die zin 'is' God niet ergens. En toch is 'hemel', in de beeldtaal die het geloof nu eenmaal is, de plaats waar God regeert, waar zijn wil gedaan wordt. Dat gebeurt nog lang niet overal op aarde, dat weet Petrus heel goed. Daarom noemt hij ook die dingen die ons nog pijn en verdriet doen, die zijn er in overmaat: onrecht, geweld, ziekte en dood. Dat is niet goed, we bidden daarom in elke kerkdienst dat Gods wil gedaan wordt 'zoals (nu al) in de hemel, zo ook (hopelijk snel!) op aarde'. De hemel, daar is die schat, die erfenis, veilig. Daar kan 'ie niet gestolen worden, verloren raken of vergaan, daar kan geen onverlaat bij om 'm te besmeuren of te bezoedelen, zoals alles op aarde bezoedeld raakt – ja, echt alles, ook in naam van Jezus de Opgestane zijn misdaden begaan...

Terug naar die vreugde. Waar gaat dat om, wat is het doel, het resultaat, waar wachten we op, waar zien we naar uit? 'Dat je het doel van je geloof ontvangt, *bevrijding van wie je bent*'. Dat zult u zo in geen enkele bijbelvertaling vinden, maar ik ga voor die weergave. In de meeste bijbels staat iets als 'de redding van onze zielen.' Maar wat is je ziel? Hééft een mens wel een ziel? Daaraan twijfelen steeds meer mensen: we zouden niet méér zijn, dan een brein, aangestuurd door driften, impulsen, hormonen, ingewikkeld allemaal, maar een ziel, nee. In dat debat sta ik stevig aan de kant van de ziel, ik geloof wél dat een mens iets eigens heeft, een centrum van waaruit zij, hij, waarneemt, oordeelt, denkt, voelt, beslist, maar ook hoopt, gelooft en liefheeft. Een 'ik' zeg ik dan maar heel naïef, en misschien psychologisch niet verantwoord, maar hier doen we het ermee. Dat 'ik', of noem het je 'existentie', dus 'wie je bent', dat zal bevrijd worden! Dat is dus echt iets anders dan dat onze ziel na onze dood naar de hemel gaat, ook daarvoor mogen we iets hopen maar dat is punt twee.

Het eerste is, dat wij tot ons recht komen. Dat ons bestaan bevrijd wordt. Dat is niet precies 'de beste versie van jezelf worden', 'je betere ik' en wat al die coaches in ons land je willen aanraden, want dan móet je weer zoveel, dan moet je het weer allemaal zelf doen, jezelf aan je haren uit het moeras trekken. Nee, dat we vrije mensen worden, bevrijd van de ballast van lot en wet. Dat we opstaan tot een nieuw leven achter die Ene aan die zo volstrekt soeverein liefde predikte, liefde deed, God liet zien in ons midden en de consequenties daarvan tot het uiterste droeg. Dat wordt niet vergeten, de bloedspetters worden zelfs nog genoemd, we herinneren ons hoe diep Hij moest gaan, vrij heftig, maar Pasen betekent dat Hij *en wij* opstaan tot nieuw leven.

Vergis u niet, dat is geen nieuwe, vrijzinnige versie van de paasgedachte, dat lees je al bij Paulus, waar Jezus de 'eerstgeborene van talloze broeders en zusters' heet, of zelfs 'eerstgeborene van heel de schepping' (Rom. 8:29; Kol. 1:15). Hij als eerste, wij achter hem aan. Of, met het beeld van een

geboorte, zoals in het lied dat we gezongen hebben verwoord: ‘... waar Hij, het hoofd, is voorgegaan, is voor het lichaam nu ruim baan’ (NLB 630:4).

Nu kan het toch nog misgaan. En dat is, als je dat ‘het gaat om jou’ zo naar jezelf toe trekt, dat je er ook de regie van wilt vasthouden. Dat *jij* het bepaalt. We hoorden aan het eind van de Goede Vrijdag, dat wij het anders gewild hadden, dat sterven van Jezus, maar dat we niks hadden in te brengen. En op de Paasochtend is dat weer zo: niet wij hebben Jezus uit het graf getild, maar zelfs de vroegste getuigen waren te laat: alleen nog doeken te vinden.

En *daar* ligt het moment van onze wedergeboorte. Opnieuw geboren, dat klinkt misschien wat dweperig. Je hebt van die ‘reborn christians’ die helemaal in de Heer zijn, en gloriëren in hun nieuwe status, *vanaf het moment waarop zij de Heer aanvaardden*, ‘ja’ zeiden; *dat* zou het moment van hun wedergeboorte zijn. Vanaf toen hield Jezus van ze, toch? Denk je dat nou echt? Dat die beslissing bij jou ligt? Dat het springende punt is, dat jij zo goed bent om Hem in je leven toe te laten? De Heer is opgestaan, ook voor jou, maar Hij moet nog even geduldig wachten tot jij ook zo ver bent? Dan overschat je jezelf. En dan is het ook wég, de nieuwe hoop van Pasen.

Want die hoop *waarvoor* wij opgewekt en wedergeboren zijn, die ligt niet bij mensen, maar bij God. Daarom is er ook *reden* voor die hoop. Mensen kunnen zoveel goeds verknoeien, zoveel goede initiatieven doen stranden, zoveel loopt vast in een kluwen van procedures waarbij elke visie op de toekomst weer moet wijken voor belangen van deelgroepen. Gáát er eens wat gebeuren aan de vluchten van en naar Schiphol, staan er weer belangen op het spel, en wordt alles weer uitgesteld en doorgeschoven. En zo zou ik door kunnen gaan.

Kunnen we op blijven hameren, moet ook, maar vandaag niet. Vandaag is een dag van hoop: de Heer is opgestaan. “De Heer is waarlijk opgestaan, de nacht des doods voorbij gegaan” – korter kan het niet, schreef ik. Iemand dacht van wel: ‘Jezus leeft / voorbij de dood’. Ja, dat is het! Maar die nacht des doods wil ik er toch graag bij hebben, want niet alleen Hij leeft voorbij de dood, maar ook wij mogen tot voorbij de dood bij Hem horen. De dood aan het eind van ons leven, maar ook de doodsheid *in* dit leven. Dat alles moet wijken voor het licht van deze ochtend.

Vrolijk Pasen!

Amen.